

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Odjel gradske uprave za komunalni sustav

Direkcija za komunalno redarstvo

KLASA: 363-04/23-03/2

URBROJ: 2170-1-02-30-23-1

Rijeka, 20. siječnja 2023. godine

MATERIJAL ZA GRADONAČELNIKA

Predmet: Izvješće o provedbi Akcijskog plana za sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke u 2022. godini

MATERIJAL IZRADILI:

Članovi Koordinacijskog tijela za praćenje poduzimanja mjera iz Akcijskog plana za sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke:

- Jelena Jukić Lovrić
- Vesna Širola
- Frano Klobučar

Pročelnica:

Maja Malnar

Pročelnik:

Mladen Vukelić

Pročelnica:

Denis Šulina

I. UVOD

Gradonačelnik Grada Rijeke je Zaključkom KLASA: 023-01/20-04/118, URBROJ: 2170/01-15-00-20-13 od dana 1. prosinca 2020. godine donio Akcijski plan za sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke - u daljnjem tekstu: Akcijski plan, kojim je, među ostalim, utvrđen niz mjera i aktivnosti, preventivne i represivne naravi, koje se odnose na sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke.

Odredbom članka 3. Akcijskog plana određeno je da će, radi praćenja poduzimanja mjera utvrđenih Akcijskim planom, Gradonačelnik Grada Rijeke imenovati koordinacijsko tijelo na vrijeme od četiri godine, koje će mu o svom radu podnositi godišnje izvješće. Zaključkom Gradonačelnika Grada Rijeke KLASA: 023-01/21-04/2-73, URBROJ: 2170/01-15-00-21-61 od dana 25. siječnja 2021. godine donesena je Odluka o imenovanju koordinacijskog tijela za praćenje poduzimanja mjera iz Akcijskog plana za sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke, kojom je imenovano koordinacijsko tijelo. U članku 3. predmetne Odluke utvrđeni su zadaci koordinacijskog tijela, između ostalog podnošenje godišnjeg izvješća o radu Gradonačelniku Grada Rijeke.

II. IZVJEŠĆE O PROVEDBI AKCIJSKOG PLANA ZA SPRJEČAVANJE VANDALIZMA NA PODRUČJU GRADA RIJEKE U 2022. GODINI

Vandalizam i oštećenja gradske imovine, jedan je od učestalijih problema s kojima se susreću mnoge urbane sredine, pa tako i grad Rijeka. Kao neke od primjera vandalizma možemo navesti: uništavanje opreme komunalne infrastrukture i krađa poklopaca šahti, metalnih ograda, uništavanje klupa, oštećivanje zelenila, oštećivanje fontana, oštećivanje, premještanje i šaranje prometnih znakova, stupića i ostale prometne opreme, oštećivanje kulturnih dobara i spomenika, pisanje grafita po pročeljima zgrada, potpornim zidovima i vozilima javnog prijevoza, devastiranje i oštećivanje vozila javnog prijevoza i autobusnih čekaonica, vožnja skateboardima po pješačkim zonama, trgovima i skakanje po ogradama, zidićima i sličnim mjestima te njihovo oštećivanje i ometanje i uznemiravanje zatečenih građana, okupljanje i opijanje mladeži na javnim mjestima u kasnim noćnim satima, odnosno remećenje javnog reda i mira, onečišćavanje javnih površina, oštećivanje okolne imovine i onečišćenje javnih površina (parkova, igrališta, trgova) u neposrednoj okolini škola.

Grafiti uništavaju i nagrđuju imovinu, smanjuju njezinu vrijednost te nepovoljno utječu na atraktivnost grada kao turističke destinacije. U određenim dijelovima grada Rijeke, uočen je porast iscrtavanja grafita, koji stvaraju značajne probleme stanarima predmetnog područja. Samo uklanjanje grafita sa pročelja zgrada i saniranje oštećenja na urbanoj opremi, zahtijevaju izdvajanje značajnih financijskih sredstava.

Nadalje, još jedan od oblika uništavanja i oštećivanja gradske imovine je nedozvoljeno plakiranje. Plakati, oglasi i slične objave mogu se postavljati samo na za tu svrhu postavljenim oglasnim pločama i oglasnim stupovima. Mjesta za postavljanje oglasnih ploča i stupova određuje rješenjem nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave zaduženo za komunalno gospodarstvo. Međutim, promidžbeni materijal se u praksi ostavlja i na drugim nepredviđenim mjestima kao što su autobusna stajališta, drvoredi, stupovi javne rasvjete, prometna signalizacija-semafori i druga urbana oprema. Njihovo uklanjanje iziskuje dodatne neplanirane troškove, budući se njihovo postavljanje vrši učestalo i u značajnoj količini, a sve od strane nelegalnih pružatelja usluga odvoza i zbrinjavanja glomaznog otpada, koji te svoje usluge oglašavaju na opisani način.

Akcijskim planom propisane su preventivne i represivne mjere za sprečavanje vandalizma.

U cilju što efikasnije provedbe Akcijskog plana i u konačnici sprječavanja vandalizma, Odjel gradske uprave za komunalni sustav uputio je, nakon njegovog donošenja, dopise svim subjektima, uključenima u provedbu Plana kojima ih se informira o samom planu te poziva na izvršavanje obveza iz istog.

Temeljem odredbe iz članka 9. Akcijskog plana propisano je da je uprava komunalnog odnosno trgovačkog društva u vlasništvu Grada u obvezi na odgovarajući način primjenjivati mjere utvrđene Akcijskim planom u okviru područja nadležnosti komunalnog odnosno trgovačkog društva, a

što posebice razumijeva prijavu vandalizma Direkciji za komunalno redarstvo, iz kojeg razloga je Komunalno redarstvo svim komunalnim društvima neposredno po donošenju plana uputila dopis kojim ih se informira o njihovim obvezama i poziva na suradnju.

Također, temeljem odredbe iz članka 7. Akcijskog plana poslan je dopis svim upraviteljima zgrada, kojim ih se informira o obvezi održavanja pročelja zgrada sukladno propisima kojima se uređuje vlasništvo i druga stvarna prava, kao i da su dužni upozoriti suvlasnike o korištenju sredstava pričuve za uređenje zajedničkih dijelova zgrade koja je u njihovu vlasništvu, uz preporuku poduzimanja mjere premazivanja zgrada zaštitnim premazom, do tri metra visine.

Dopis je upućen i Odjelu gradske uprave za odgoj i školstvo, kao i svim mjesnim odborima, budući je odredbom iz članka 16. propisano da će se brošurama, letcima i odgovarajućim digitalnim formama provesti senzibilizacija javnosti o potrebi sprječavanja pojave vandalizma na području grada Rijeke, postupanju u slučaju uočavanja vandalizma, o načinu i uvjetima sprječavanja vandalizma te sankcioniranju počinitelja.

U konačnici, na više lokacija na području grada Rijeke, postavljen je video nadzor i to na lokacijama Androv breg, Braće Cetine, Draga Brig, Mlaka, Pomerio, Titov trg, Reciklažno dvorište Pehlin, u cilju pronalaska počinitelja i njihovog sankcioniranja.

S tim u vezi, Odlukom o komunalnom redu ("Službene novine Grada Rijeke" broj 4/19 i 21/19) zabranjeno je uništavati, oštećivati te šarati po urbanoj opremi ili je na drugi način prljati i nagrđivati te je propisana novčana kazna u iznosu od 1.000,00 kuna za fizičku osobu - počinitelja prekršaja. Istom odlukom zabranjeno je po vanjskim dijelovima zgrada crtati ili ih na drugi način prljati ili nagrđivati, a također i lijepiti i postavljati plakate, oglase i promidžbeni materijal na stablima, potpornim zidovima i stupovima, pročeljima zgrada, telefonskim govornicama, čekaonicama javnog gradskog prijevoza, semaforima, automobilima parkiranim na površinama javne namjene, posudama za odlaganje otpada, ogradama i drugim sličnim mjestima. U provedbi nadzora nad ovom Odlukom, između ostalih ovlasti, komunalni redar ovlašten je predložiti izdavanje obveznog prekršajnog naloga te naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja od počinitelja. Unatoč važećim odredbama, sankcioniranje počinitelja otežano je zbog činjenice da se većina navedenih onečišćenja događa u kasnim noćnim satima te je gotovo nemoguće spriječiti takvo ponašanje pojedinaca, utvrditi počinitelje i Odlukom o komunalnom redu poduzeti propisane mjere. Naime, za poduzimanje mjera potrebno je da komunalni redar, kao službena osoba, zatekne počinitelja u prekršaju, što ovdje najčešće nije slučaj. Stoga se u opisanim situacijama najčešće postupa u trenutcima kad na mjestu počinjenja prekršaja policijski djelatnici zateknu počinitelja, prema kojem se bez odgode izdaje obavezni prekršajni nalog. U tom smislu komunalnim redarima pomaže video nadzor postavljen na prethodno navedenim lokacijama budući da povećava mogućost pronalaska počinitelja i u konačnici njihovog sankcioniranja.

Tijekom 2022. godine kontinuirano se provodio nadzor nad provedbom odredbi citirane Odluke, po službenoj dužnosti, ali i temeljem zaprimljenih prijava građana i ostalih dionika koji su uključeni u provedbu Akcijskog plana.

Građani, osim podnošenja prijava putem besplatnog broja telefona Dežurnog centra 0800 51 00 ili mail adrese komunalno.dezurstvo@rijeka.hr, već dvije godine uspješno koriste aplikaciju Gradsko oko.

U navedenoj aplikaciji je u razdoblju od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine zaprimljeno ukupno 2763 prijava, od toga se njih 2277 odnosi na komunalne probleme, 196 prijava na prometne probleme, 144 prijave na čistoću, 1 prijava na pohvale te je 145 prijava evidentirano u kategoriji vandalizam, koje su sve uzete u obradu i daljnje rješavanje.

Vežano uz obradu prijava koje se odnose na vandalizam, predmetna kategorija klasificirana je u 4 podkategorije te se u nastavku iznosi tablični prikaz ukupno zaprimljenih prijava, kao i podatak o broju riješenih.

Kategorija	Broj zaprimljenih prijava	Broj riješenih prijava	Prijave u obradi
Grafiti	54	38	16
Oštećenje dječjih sprava	36	35	1
Oštećenje urbane opreme	52	48	4
Plakatiranje	1	1	0
Ostalo	2	2	0

Navedeni broj prijava koje se odnose na vandalizam predstavlja znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kada je prijava bilo 60, što upućuje na činjenicu da su građani prihvatili navedenu aplikaciju te da je u sve većoj mjeri koriste, odnosno da ista ispunjava svrhu zbog koje je uvedena. Najveći broj prijava odnosi se na grafite (njih 54), na oštećenja urbane opreme (košarice za otpad, klupice, autobusne čekaonice, javni satovi, fontane itd.) odnose se ukupno 52 prijave, na oštećenje dječjih sprava u parkovima 36 prijave. Neznatni broj prijava i dalje je u statusu rješavanja, odnosno u obradi, a koje se odnose na grafite za koje je utvrđeno da se nalaze na zgradama u privatnom vlasništvu, u kojem slučaju je obveza suvlasnika izvršiti sanaciju.

Naime, Grad Rijeka, sukladno odredbi iz čl. 13. Akcijskog plana za sprječavanja vandalizma, je po zaprimljenim prijavama i utvrđenju da se grafiti nalaze na imovini Grada, javnim površinama ili na zgradama komunalnih i trgovačkih društava te ustanova u vlasništvu Grada pravovremeno organizirao interventno uklanjanje grafita u što kraćem roku od prijave ili uočavanja grafita, dok u slučajevima privatnog vlasništva taj proces traje malo duže.

Također, u obradi je i manji broj predmeta koji se odnose na sanaciju urbane opreme, najviše iz razloga što se radi o prijavama zaprimljenim krajem prosinca 2022. godine i usklađenja s izvođačima, koji zbog drugih prioriteta nisu još pristupili radovima, ali su isti svakako u planu početkom 2023. godine.

U svakom slučaju, prijave se u prosjeku rješavaju u roku od 10 – 30 dana od njihovog zaprimanja, uz već naprijed spomenute iznimke.

Sredstva utrošena na rješavanje prijava, odnosno sanaciju za uklanjanje grafita iznose 24.797,50 kn (PDV uključen) te 25.078,63 kn (PDV uključen) za sanaciju dječjih sprava. Za popravke urbane opreme, najviše autobusnih čekaonica (lom stakla) utrošeno je ukupno 162.043,78 kn, uz napomenu da se ne vodi odvojena evidencija za sanaciju po osnovi redovnog održavanja, a druga po osnovi vandalskog oštećenja pa se iznijeti podatci ne odnose isključivo na trošak sanacije oštećenja nastalih na taj način, već na trošak sanacije općenito. Za uklanjanje bespravno postavljenih plakata i promidžbenih materijala također nisu dostupni zasebni podatci o trošku, budući se isti uklanjanju u sklopu proširenog redovnog čišćenja, odnosno u tim slučajevima djelatnici KD Čistoća imaju nalog da po obavijesti o uočavanju takvog materijala i izdavanju naloga za njegovim uklanjanjem, to učine u okviru svojih redovnih aktivnosti.

Komunalni redari i tajnici Mjesnih odbora su u skladu s Akcijskim planom pojačano vršili obilazak i nadzirali pojavu novih grafita i eventualnih oštećenja na urbanoj opremi. Komunalno redarstvo promptno po zaprimanju prijava o tome obavještava Policiju, koja odmah izvršava očevid, dostavlja povratnu informaciju o njegovom završetku, nakon čega se pristupa uklanjanju posljedica vandalizma, u ovom slučaju, najviše uklanjanju grafita.

Nadalje, vršene su pojačane kontrole, vezano uz nepropisno postavljanje plakata, oglasa i promidžbenog materijala. Provedenim kontrolama utvrđen je veći broj prekršitelja od kojih su trojici prekršitelja izdana usmena upozorenja pod prijetnjom mandatne kazne, dok se ostalim prekršiteljima nije uspio utvrditi identitet te su ostali nesankcionirani, a sporni plakati i oglasni materijali su uklonjeni putem KD Čistoća.

Komunalno redarstvo u suradnji s Policijom aktivno radi na rješavanju ove problematike na način da odmah po uočavanju štete prouzročene vandalskim činom, obavještava o tome Policiju kako bi poduzeli mjere u svojoj nadležnosti radi otkrivanja počinitelja. Policija promptno provodi očevid, nakon čega se provodi potrebna sanacija.

Zaključno, svi dionici koji su Akcijskim planom određeni sudjelovati u njegovoj provedbi poduzimaju svoja predviđena zaduženja, te se i nadalje očekuje ovakva suradnja.

Temeljem iznijetog, predlaže se Gradonačelniku Grada Rijeke donošenje sljedećeg

ZAKLJUČKA

Prihvća se Izvješće o provedbi Akcijskog plana za sprječavanje vandalizma na području grada Rijeke u 2022. godini.